

K v i n d e r i A r b e j d e .

(»Women in Industry.«)

Twentieth Annual Report of the Bureau of Statistics of Labor. December, 1889. Boston. (S. 519—602.)

Bureauet for Arbejdsstatistik i Massachusetts har gennem sine tyve Aarsberetninger spredt en Række forskelligartede Oplysninger vedrørende Benyttelsen af kvindelig Arbejds-kraft. Den sidste Aarsberetning bringer paany saadanne Oplysninger.

Først behandles Spørgsmaalet om »Women as Part-ners and Stockholders in Manufacturing and Mechanical Industries.«

De under »manufacturing and mechanical industries« hørende Forretninger ere fordelte mellem 83 Fag. Antallet af mandlige og af kvindelige »Partners« i disse Forret-ninger var i Aaret 1885 henholdsvis 26,521 og 1,760, altsaa

93.7 pCt. mandlige Partners,
6.3 — kvindelige —

I 37 af disse 83 Fag var Forretningsindehaverne udelukkende Mænd, og der var overhovedet kun 1 Fag — clothings industries, herunder Dameskræderinder, Mode-handlerinder og lignende kvindelige Virksomheder! — hvor de kvindelige Deltagere fandtes stærkt repræsenterede: her nemlig 1404 mandlige og 1402 kvindelige Deltagere. De

K v i n d e r i A r b e j d e .

(»Women in Industry.«)

Twentieth Annual Report of the Bureau of Statistics of Labor. December, 1889. Boston. (S. 519—602.)

Bureauet for Arbejdsstatistik i Massachusetts har gennem sine tyve Aarsberetninger spredt en Række forskelligartede Oplysninger vedrørende Benyttelsen af kvindelig Arbejds-kraft. Den sidste Aarsberetning bringer paany saadanne Oplysninger.

Først behandles Spørgsmaalet om »Women as Part-ners and Stockholders in Manufacturing and Mechanical Industries.«

De under »manufacturing and mechanical industries« hørende Forretninger ere fordelte mellem 83 Fag. Antallet af mandlige og af kvindelige »Partners« i disse Forret-ninger var i Aaret 1885 henholdsvis 26,521 og 1,760, altsaa

93.7 pCt. mandlige Partners,
6.3 — kvindelige —

I 37 af disse 83 Fag var Forretningsindehaverne udelukkende Mænd, og der var overhovedet kun 1 Fag — clothings industries, herunder Dameskræderinder, Mode-handlerinder og lignende kvindelige Virksomheder! — hvor de kvindelige Deltagere fandtes stærkt repræsenterede: her nemlig 1404 mandlige og 1402 kvindelige Deltagere. De

resterende 358 kvindelige Deltagere var spredte over 45 forskellige Fag.

Medens Forholdet af kvindelige Forretnings-Indehavere altsaa kun var som 1:16, var Forholdet af kvindelige »Stockholders« i samme Industrier i samme Aar som 1:3.69, nemlig 30,733 mandlige og 11,572 kvindelige »Stockholders« eller

71.9 pCt. Mænd som Aktieejere,
27.1 — Kvinder som Aktieejere,
1 — Foreninger o. lign. som Aktieejere.

Som man kan tænke sig, er dette betydelige Tal af Kvinder ganske anderledes fordelt ud over hele Industrien, end de faa kvindelige »Partners«. Men medens en Kvindes Stilling som Forretningsdeltager i de fleste Tilfælde skyldes baade hendes personlige Indskydelse af Penge i Forretningen og hendes Fagforstand, hvorfor Kvinder som Forretningsdeltagere ogsaa navnlig findes i de Fag, der særligt vedrøre netop Kvinderne, — er Stillingen som Aktionær ganske anderledes motiveret. De kvindelige Aktionærer befatte sig kun forholdsvis meget sjældent med Forretningsledelsen. Deraf følger dog ikke, at de ingen Indflydelse øve paa den. De øve sikkert en ikke ringe Indflydelse; — de øve væsenligt en konservativ Indflydelse. Beretningen bemærker (uden dog at ville garantere for den ubetingede Rigtighed af Anskuelsen): »Der er dem, der paastaa, at de kvindelige Aktionærer ere særligt tilbøjelige til at modstaa Forlangenderne om højere Arbejds løn, og at deres Indflydelse gaar i Retning af en snæver Finans-Politik.»

Det næste Spørgsmaal, Beretningen behandler, er Spørgsmaalet om Kvinder som beskæftigede Personer i alle Erhverv, »Women as Employés in Gainful Pursuits in all Branches of Industry«. Forsaavidt de Tal, der her anføres, skyldes Folketællingerne, saa maa det jo betænkes, at hvad Folketællingerne bringe om Individernes Fordeling mellem Næringsveje, hører til deres mindre sikre Bestand-

dele. Overvejende er her benyttet Tællinger i 1875 og 1885. Massachusetts Folkemængde udgjorde da

	i 1875	i 1885
Mænd . . .	794,383	932,884
Kvinder .	857,529	1,009,257
Ialt..	1,651,912	1,942,141

Befolkningen i denne amerikanske Stat var saaledes ikke meget mindre end Danmarks, skønt dens Areal kun er omtrent 400 Kvadratmil mod Danmarks c. 700. Forholdstallet mellem Kvinder og Mænd var i 1875 og 1885 henholdsvis lidt under og lidt over 1080 Kvinder for 1000 Mænd, saa at det kvindelige Forholdstal i Massachusetts er lidt større end det tilsvarende Forholdstal i Danmark.

Af Kvinder var i Massachusetts beskæftigede i »all gainful pursuits« :

i 1875 182,906 Kv. o: 21.₃₃ pCt. af den hele kvindel. Befolkning,
i 1885 300,999 Kv. o: 29.₈₂ pCt. af den hele kvindel. Befolkning.

De erhvervende Kvinder udgjorde altsaa af den hele kvindelige Befolkning i 1885 8.₄₉ pCt. mere end i 1875.

Fra 1875 til 1885 voxede den hele kvindelige Befolkning med 17.₆₉ pCt., men de erhvervende Kvinders Tal voxede med ikke mindre end 64.₅₆ pCt.

I 1875 var af de i de forskellige Erhverv beskæftigede Personer:

499,395 Mænd eller 73. ₁₉ pCt.
182,906 Kvinder - 26. ₈₁ -
<hr/> 682,301 Individier eller 100. ₀₀ pCt.

I 1885 var derimod de tilsvarende Tal saaledes:

600,769 Mænd eller 66. ₈₂ pCt.
300,999 Kvinder - 33. ₃₈ -
<hr/> 901,768 Individier eller 100. ₀₀ pCt.

Kvinderne vandt altsaa i disse ti Aar 6.57 pCt. fra Mændene.

Hele Statens mandlige Befolkning steg i de ti Aar med 17.44 og den kvindelige med 17.69 pCt., kun en Forskel paa 0.25 pCt.; — men i Erhvervene steg den kvindelige Befolkning med 64.56 pCt., den mandlige kun med 20.30 pCt., — en Forskel paa 44.26 i Kvindernes Favør. Stigningen i de erhvervende Mænds Tal svarede omtrent til Befolkningstilvæksten; men for de erhvervende Kvinder var Tilvæksten 3.65 Gange større end den hele kvindelige Befolkningstilvæxt: Kvinderne gøre sig mere og mere gældende i Erhvervslivet — og paa Mændenes Bekostning. Dette viser sig, naar man betragter Erhvervene under Et; — vilde man betragte dem enkeltvis, vilde man se, at adskillige Erhverv, som Mændene endnu i 1875 havde Monopol paa, havde de ti Aar senere maatte dele med Kvinderne. Dog er Forholdet endnu dette, at naar man specificerer de forskellige Arter af Arbejdere saa stærkt som i de massachusettske Census, nemlig i 17,357 forskellige Virksomheder, arbejdede

Mænd alene	i 12,890	eller i 74.26 pCt. af dem,
Kvinder -	i 1,288	- i 7.42 - - -
begge Køn	i 3,179	- i 18.32 - - -

altsaa

Mænd	i 16,069	eller i 92.56 pCt. af det hele Tal,
Kvinder	i 4,467	- i 25.74 - - - - -

Spørgsmaalet, om de arbejdende Mænd og Kvinder var gifte eller ugifte, findes kun besvaret, forsaavidt angaar de Personer, der arbejdede i den egenlige Industri, nemlig 263,824 Mænd, 115,504 Kvinder. Deraf var

	Mænd	Kvinder
Ugifte...	67.7 pCt.	88.3 pCt.
Gifte....	32.3 -	11.7 -

Men Tallet af gifte Kvinder, arbejdende i Industrien, steg fra 1875 til 1885 med næsten 40 pCt.

Om Aldersforholdene findes adskillige Oplysninger. Udelukkede fra de nedenfor meddelte Oversigter ere dog Fabrikbørn og andre arbejdende Børn (med en enkelt Undtagelse) under 14 Aar. Tallet paa de arbejdende Børn under 14 Aar var foreøvrigt i 1885 3040, hvoraf 1907 mandlige (deraf 6 under 10 Aar) og 1133 kvindelige (deraf 5 under 10 Aar). Naar der i den nedenfor meddelte Oversigt er opført 391 Pigebørn 10—13 Aar gamle, er det kun saadanne, som vare sysselsatte med Husgerningsarbejde (domestic service). Vi meddele derefter følgende Oversigt over de erhvervende Personers Aldre i 1885:

Alder	Absolute Tal		Procenttal	
	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvind.
10—13 Aar	391	—	0.13	—
14—19 -	69,807	70,482	23.19	11.89
20—29 -	123,659	169,694	41.08	28.17
30—39 -	45,289	135,293	15.05	22.46
40—49 -	26,240	103,332	8.72	17.18
50—59 -	16,421	69,142	5.45	11.48
60—79 -	17,643	52,771	5.86	8.74
80 Aar og derover	1,524	1,623	0.51	0.37
Ukendt Alder	27	56	0.01	0.01
Tilsammen...	300,999	602,343	100.00	100.00

Tredive-Aars-Alderen viser sig saaledes som et Vendepunkt for Kvinderne: det er aabenbart Indgaaelsen af Ægteskab, der drager et saa stort Tal af Kvinderne ud af det industrielle Arbejde. Naar dog den ovenfor meddelte Oversigt omfatter et ikke saa ringe Antal Kvinder i 80-Aars-Alderen, saa ere disse gamle Kvinder, som man kan tænke sig, saa godt som udelukkende beskæftigede ved Husgerningsarbejde.

De 300,999 Kvinder og 602,343 Mænd fordeltes saaledes mellem de forskellige Hovedgrupper af Beskæftigelser:

	Kvinder	Mænd
Regeringskontorer	1,311	9,621
Liberales Professioner....	14,250	16,555
Domestic service	149,971	11,572
Personlig Tjeneste	9,788	14,282
Handel	11,837	94,936
Transportvæsen.....	143	48,675
Agerbrug	404	77,259
Fiskeri	7	7,973
Industri	112,762	281,822
Minearbejde	-	1,562
Daglejere	31	32,905
Lærlinge.....	495	5,183
Tils.....	300,999	602,343

Men af de c. 113,000 Kvinder, der arbejdede i »Manufactures«, var 73 à 74 pCt. i Alderen 14—29 Aar, hvorimod af de c. 282,000 Mænd i samme Branche kun 41 à 42 pCt. var under 30 Aar.

Vi have ovenfor set, hvorledes de 300,999 erhvervende Kvinder og de 602,343 erhvervende mandlige Individuer fordele sig mellem de forskellige Aldersklasser. Vi skulle nu anføre, hvilken Brøk de erhvervende Individuer udgøre af Statens hele kvindelige og mandlige Befolkning i de respektive Aldersklasser i 1885:

i Aldersklasserne	De erhverv. Kvinder udgør af den hele kvindelige Befolkn. pCt.	De erhverv. Mænd udgør af den hele mandlige Befolkn. pCt.
10—13 Aar	0. ₆₆	—
14—19 -	61. ₁₁	64. ₉₁
20—29 -	59. ₇₇	95. ₄₀
30—39 -	30. ₄₄	97. ₇₄
40—49 -	22. ₅₈	96. ₈₂
50—59 -	19. ₇₉	93. ₇₀
60—79 -	21. ₈₀	75. ₄₆
80 Aar og derover.....	15. ₈₄	27. ₅₅
10 Aar og derover.....	36. ₂₆	80. ₁₃

Af de 300,999 erhvervende Kvinder var

194,083 eller 64.5 pCt. fødte i Amerika,
106,916 — 35.5 - - udenfor Amerika.

Af de i Amerika fødte var atter 146,161 fødte i selve Massachusetts. Af de udenfor Amerika fødte var Halvdelen (noget over 50,000) fødte i Irland (82 vare fødte i Danmark). Naar man undersøger, hvorledes de Indfødte og Udlændingene fordele sig mellem de forskellige Fag, viser den Opfattelse, at Stillingen som Tjenestetyende navnlig overtages af Udlændinge, sig at være en Fejltagelse: de fremmede Kvinder overtage ikke denne Stilling efter et synderligt stærkere Forhold end, hvad der svarer til deres hele Styrke i Befolkningen: 62 pCt. af Kvinderne i »domestic service« var indfødte, 38 pCt. Udlændinge; omtrent de samme Forhold findes i den egenlige Industri.

Som ovenfor oftere anført var Tallet af erhvervende Kvinder, eller — som Beretningen kalder den — »Women in Industry«, i 1885 300,999. I dette Tal er nu indbefattet Husholdersker (»housekeepers« — Husholdersker, der modtage Løn for deres Arbejde —), endvidere kvindelige Medlemmer af Familien, som Døtre, Søstre og andre Slægtninge samt Venner, der hjælpe med i Husholdningen, ved Husgerningen, »housework«, uden at modtage nogen bestemt Løn for deres Tjeneste, og som ikke have nogen anden lønnet Bestilling. Derimod ere ikke medregnede Husmødre, »housewives«, Husstandens kvindelige Hoved, gift eller ugift, naar Paagældende ikke modtager Løn og ikke har anden lønnet Beskæftigelse. Tallet paa de saaledes udelukkede »Housewives« i Massachusetts var i 1885 372,612. De ere blevne udelukkede, fordi dette stemmede med den almindelige Opfattelse (af »konventionelle Grunde«, som Beretningen kalder det). Men Beretningens Forf. mener, at de egentlig burde have været med, da det Arbejde, de udfører i Huset, om der end ikke direkte gives Løn for det, er ligesaa økonomisk vigtigt, ja nødvendigt, som det Arbejde, der præsteres af de egenlige »women in industry«.

— Medregnede i de 300,999 ere derimod, som anført, de Kvinder, der, skønt uden Løn, men tillige uden anden opgiven lønnet Beskæftigelse, vare beskæftigede med »Housework«. Disses Tal var 88,985. Ikke mindre end godt og vel 80 pCt. af dem var indfødte. Ogsaa deres Aldersforhold differerede fra de ovenfor anførte, hvad jo er ganske naturligt. De ovennævnte 391 Pigeborn findes udelukkende blandt dem, og de højere Aldre ere forholdsvis stærkere repræsenterede blandt dem: næsten 14 pCt. af dem var 60—79 Aar gamle; omvendt var Aldersklassen 20—29 Aar kun repræsenteret blandt dem med 31 pCt.

21 pCt. af de 300,000 Kvinder led i Aarets Løb under længere eller kortere Arbejdsløsheds-Perioder. I den egenlige Industri og i Haandværket gjorde Arbejdsløsheden større Ulykker, men ogsaa blandt Lærerinderne var der forholdsvis betydelig Arbejdsløshed.

Det foreliggende Bind indeholder ogsaa en Undersøgelse vedrørende Arbejdslønnen i den egenlige Industri. Oplysninger ere skaffede tilveje om den Løn, der udbetaltes 65 pCt. af alle de Personer, der arbejdede i Industrien. Ugelønnen var for de mandlige og de kvindelige Arbejdere respektive:

Ugeløn	Mandl. Arb. pCt.	Kvindelige Arb. pCt.
under 5 Dollars	8.99	34.59
5— under 8 Dollars	20.01	49.14
8 Dollars og derover.....	71.00	16.27

Dele vi den sidste Gruppe i mindre Afsnit, se vi følgende:

Ugeløn	Mandlige Arb. pCt.	Kvindelige Arb. pCt.
8 Dollars—under 10 Dollars..	18.43	10.26
10 - - - 12 - ..	13.71	3.21
12 - - - 15 - ..	19.37	1.78
15 - - - 20 - ..	15.49	0.66
20 - og derover	4.00	0.36

Endvidere indeholder Bindet en Undersøgelse angaaende Arbejdsdagens Længde. Ti-Timers-Dagen er den sædvanlige, men Tendensen gaar i Retning af at forkorte den. Det kan være, at Benyttelsen af Kvinder og Børn i Industrien virker hen til at trykke Arbejdslønnen nedad; men under den bestaaende Lovgivning virker Anvendelsen af den kvindelige og den unge Arbejdskraft ogsaa i Retning af at forkorte Arbejdsdagen. Textilindustrien, i hvilken Kvinder og Børn have Overhaand, er nødt til at gøre de voxne Mænds Arbejdsdag lige saa kort som Kvindernes og Børnenes, og Bevægelsen i Retning af Ensartethed medfører, at de andre Industrier maa gaa i samme Spor.

Beretningen om »women in industry« slutter med at anføre nogle Tal til Belysning af Spørgsmaalet om, hvorvidt Kvindernes stærke Fremtrængen i Industrien skulde have haft nogen Indflydelse paa Ægteskabsfrekvensen, Fødsels- og Dødelighedstallene. De meddelte Tal og Sammenligninger tillade i og for sig ikke den Slutning, at Kvindernes Fremtrængen paa Arbejdsmarkedet skulde have virket hen til at trykke Ægteskabsfrekvensen og Fødselstallet eller forøge Dødeligheden.

A. P.-St.

